

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Romunija napovedala Avstriji vojno.

Dunaj, 28. avgusta. (K. b.) Včeraj ponoči je prišel kraljevski romunski poslanik v ministrstvo zunanjih del, da je izročil noto, glasom katere se smatra Romunija z Avstro-Ogrsko v vojnem stanju od 27. avgusta 9. ure zvečer.

Vojna napoved Romunije ne pride nepričakovano. Že davno so se vršile na Romunskem vojaške priprave, ki so bile najboljši dokaz, da je položaj skrajno napet in resen. Tudi Romunija je bila v mirnih časih naša zaveznica na podlagi vojaške konvencije, ki je stavila romunsko armado ramo ob ramo z našimi četami. Ob izbruhu vojne se je postavila Romunija na stališče, da je konvencija ne veže. Od tistega časa je čakala Romunija le še na „ugoden trenutek“, da poseže v vojno takrat, kadar bi bilo to zanjo najmanj riskantno in najbolj dobičkanosno. S pomočjo Rusije upajo Romunci doseči svoje cilje. Včeraj ob 3. popoldne je sklenil romunski kronski svet napovedati naši monarhiji vojno. Vojno stanje je nastopilo 27. avgusta ob 9. uri zvečer.

Monarhija je korak Romunije pričakovala in je vse pripravila, da se bo do načrta novega sovražnika izjalovili in razbili ob neomajni obrambi naših slavnih čet. Nemčija nam v teh težkih trenutkih stoji zvesto na strani. Tako je vse storjeno, da se preprečijo nakane, ki so jih skovali naši sovražniki.

Oficijozni „Fremdenblatt“ piše dne 28. avgusta: Sinoči ob 9. zvečer je prišel v ministrstvo zunanjih del romunski poslanik Mavrocordato in je izročil noto, naznanjajočo, da se smatra Romunska od 27. avgusta ob 9. zvečer v vojnem stanju z Avstrijo. V zgodovini vojnih napovedi je to postojanje edino svoje vrste, ker je Romunska storila neposreden skok od zveze v vojno. Romunska nota je dokument nezasišane brezstidnosti in Romuniji je vzcvela žalostna slava, da je prekosila celo nizkotnost Italije. Mirno se lahko reče, da je bila Romunija do včeraj ob 9. uri zvečer še naš

zaveznik. Italija je vsaj nekaj tednov pred vojno napovedjo enostransko razveljavila alijančno pogodbo z Avstro-Ogrsko in to naznanila avstrijsko-ogrski vladi. Romunska vlada je v žalostni umetnosti nezvestobe šla še dalje. Razveljavila je zvezno pogodbo kratkoma z vojno napovedjo. Se ostudnejša postane grda perfidija g. Bratianu in tovarišev vsled okolnosti, da je še povodom naznanila o včerajšnjem kronskem svetu glašila romunske vlade bičala z ogorčenjem in posmehom početje gg. Filipescu in Jonescu in postavljala na sramotni oder tiste politike, ki so iz kraljevih posvetovanj z najodličnejšimi možmi delali vznemirljive sklepe. Tudi dejstvo, da se začne vojna s trenutkom vojne napovedi, je brez primere v zgodovini diplomacije in je toliko bolj zaničevanja vredno, ker je tako storila država, ki je bila do nastopa vojnega stanja naša zaveznica. Romunija je poteptala z nogami vse ozire, dostojnost, samospoštovanje in je padla — kar se je smatralo za nemogoče — še nižje kakor Italija.

Vrhovni poveljnik armadi ob izbruhu romunske vojne.

Dunaj, 28. avgusta. Danes je bilo izdano naslednje povelje vrhovnega armadnega vodstva:

Vojaki! Vojni tovariši!

Dal sem Vam sporočiti, da se je dvignil v vrsti naših neprijateljev nov sovražnik: romunska kraljevina. Vaše pošteno vojaško čuvstvo bo našlo za ta roparski napad pravo mero zaničevanja. V preteklih letih smo premagali marsikatero težko uro. Izvojevali bomo častno tudi novi boj, zvesti svoji prisegi zastavam Najvišjega vojnega gospoda. Bog z Vami!

Nadvojvoda Friderik,
feldmaršal.

Vojna vapoved Nemčije Romuniji.

Berolin, 28. avgusta.

Ker je Romunija prelomila z Avstro-Ogrsko in Nemčijo sklenjene pogodbe ter napovedala včeraj našemu zavezniku vojno, je dobil cesarski poslanik v Bukarešti naročilo, zahtevati svoje listine in izjaviti romunski vladi, da se smatra sedaj tudi Nemčija v vojnem stanju z Romunsko.

Neodkritosrčni do zadnjega.

Z Dunaja poročajo: Romunski min. predsednik Bratianu je še v nedeljo sprejel našega poslanika grofa Czernina ter mu je izjavil, da hoče in more ostati nevtralen, da bo ostal nevtralen in da bo to dokazal tudi kronski svet, ki se vrši popoldne. Medtem pa se je nahajal od zunanjega ministra Porumbara za podpisani dokument z vojno napovedjo že v rokah dunajskega poslanika Mavrocordata, ki ga je izročil našemu zunanjemu ministru nekaj minut pred 9. zvečer, akoravno je bil dokument datiran „27. avgusta ob 9. zvečer!“ V soboto, 26. avg. je bil grof Czernin tudi še pri kralju Ferdinandu, ki mu je izjavil, da noče vojne in da upa, da se bo izrekel kronski svet za nadaljno nevtralnost.

Nizozemska prevzela zastopstvo naših interesov.

Avstrijsko zunanje ministrstvo je zaprosilo nizozemsko vlado, da naj prevzame varstvo interesov naših državljanov na Romunskem.

Poziv romunskim državljanom.

Dunaj, 28. avgusta. Korespondenca Wilhelm javlja: Vsi romunski državljani brez izjeme se pozivljajo, da se tekom 48 ur zgledajo pri policijskem uradu svojega bivališča s svojimi osebnimi dokumenti in z listinami o svojih rodbinskih razmerah.

Skromne zahteve Bratiana.

Iz Amsterdama poročajo: Poleg Bukovine in Sedmograške je zahteval Bratianu tudi ves Banat in neki okraj v Srbiji, kjer baje stanujejo Romuni ter vso Besarabijo. Ententa je obljubila, da bo brez pridržka izpolnila vse zahteve Romunske.

PODLISTEK.

Vladimir Korolenko.

Brez besede.

Dalje.

Časnikarskega gentlemana je tako žalostno gledal, da je le temu postajalo neprijetno. Prenehaj je z vprašanji, potrkaj Matveja tolažilno po ramah ter rekel:

„Wery well! Sreča za vas, da ste prišli semkaj. Amerika je najboljša dežela na svetu in Neu-York najboljša mesto v Ameriki. Vaši ljubi otroci postanejo sčasoma še popolnoma olikani ljudje. Toda opozoril bi vas rad, da policija ne vidi rada, ako se otroci kopljejo v mestnih vodnjakih...“

Potem je okrasil „s talentom, ki je lasten svinčniku tega gentlemana“ na rizbi Loziščanovo obleko z nekaj fantastičnimi črtami, napravil iz Matvejevih divjih, neostriženih in nepočesanih las ter kučme iz ovčevine enoto in ovil to čudno lasno nošo s širokim trakom, sledeč nekemu notranjemu čutu. Matvejevo velikost je še podaljšal za četrt aršina in k njegovim nogam v vodnjaku je naslikal oba paglavca, kojema je vdihnil obrazne poteze namišljenega očeta.

K vsemu temu je dodal v vsi naglici označbo:

„Divjak, ki koplje svoje otroke v nekem vodnjaku Broadwaya,“ ter odšel, risanko mašeč v žep, hitro v svojo redakcijo. Vprašanje, ako bo mogel tak fantastičen sujet kdaj obče koristno uporabiti, je prepustil bodočnosti.

V tem trenutku je izšel večerni list in vsa pozornost navzočega cestnega publikuma se je

obrnila na mali balkon Tribune-Building. Na ta balkon so stopili možje, noseč velike skladovnice časopisov. Odvzeli so drenjajočim se raznašalcem, ki so napolnjevali vso stransko ulico, časniške znamke in jim metali v zameno zveznje listov. V dvajsetih minutah je bilo vse končano. Na stotine dečkov je hitelo na vse strani z desetstičnimi časopisi. In sveži glasovi raznašalcev se doneli skozi veliko mesto.

Na prostoru pred časnikarsko palačo je ostal samo še Loziščan in oba paglavca, ki sta poiskala zadnji drobiž iz vodnjaka. A skoraj je pristopil še visokorasel gospod v civilni obleki z velikim, sivim, čeladi podobnim klobukom na glavi in palico v roki, ki je bila ovita s barvastim trakom in pentljo. To je bil policist Hopkins, ki ga je poznal ves Neu-York. Policist Hopkins je bil, kakor sem posnel iz časnikarskih poročil, katerim se imam tudi zahvaliti za ta del moje prav verjetne povesti, prej prav gibčen rokoborbec. Zadnja leta pa ga je zasledovala nesreča in nekoč mu je nasprotnik razdrobil nos, kar je imelo za posledico dolgotrajno zdravniško oskrbo. To je mistra Hopkinsa pripravilo do tega, da je menjal svoj poklic. Njegove fizične lastnosti in ljubezen do silnih občutkov so bile vsekakor vzrok, da je ponudil svoje talente policijskemu ravnatelju. Samoobsebi umevno je bil sprejet in to tembolj, ker so se pričenjali viharji časi. Množile so se stavke in zborovanja brezposelnih („kar“ — tako je pisal nek dobromisleči časopis — „ima ta cvetoča dežela pripisati zahrbtni agitaciji nevoščljivih inozemcev“). To vse pa je razširilo delokrog prirojenim talentom mistra Hopkinsa in njegovi ljubezni do telesnega gibanja. Težek „klub“ iz javorjevega ali hrastovega lesa pa je vrh tega policistu dajal prednost pred vsakim po-

ljubnim bokserjem in tako je bilo zopet večkrat čitati Hopkinsovo ime med dnevnimi novicami. „Po brezmerni uporabi „kluba“ poznati policist Hopkins“, so pisali delavski časopisi o njem. Zato pa so pisali vsi drugi časopisi polni radosti „da je „klub“ policista Hopkinsa kakor vedno tako tudi takrat prav pošteno razsajal po glavah teh anarhistov“. Slučaj je nanesel, da so se pota slovitega policista in ubogega Loziščana križala dvakrat. Prvič je bilo to pri ravnokar omenjenem vodnjaku. Mister Hopkins je šel kakor vedno ponosno in postavno ter igraje se s svojim „klubom“ mimo, ko mu pozorno oko obstane na čudni postavi nepoznanega inozemca. „Ker pa ni imel nikakih zakonitih vzrokov za osebno intervencijo,“ tako je pripovedoval kasneje mister Hopkins časnikarskim poročevalcem, „je le v svrhu natančnejšega ogleda pristopil bližje. A tujec ga je presenetil po svojem nerazumljivem vedenju. Snel je namreč čudni (bržčas iz ovčje volne napravljeni) lasni nakit, pripognil gornje telo na tak način, da mu je bila glava v enaki črti s pasom mistra Hopkinsa, prijel z eno roko Hopkinsovo roko ter jo približal v neznanem namenu svojim ustom. Hopkins ne more s sigurnostjo trditi, da ga je neznanec hotel ugrizniti v roko, a odločno tega tudi ne more zanikati.“

Vprašanje je ostalo nepojasnjeno, ker sta se v tem trenutku pokazali na površini v vodnjaku hipno glavi obeh paglavcev. Potopila sta se bila, ko sta zagledala Hopkinsa in sedaj sta prišla zopet na površje, misleč, da je že šel mimo. To pa je bilo že očitno kršenje javnega reda. Policist je takoj pograbil dečaka, ju dvignil v zrak ter ju tresel, kakor da sta mokri cunji. Gledal je žugajoč in poveljujoč in ta hip je zopet prihitel čez trg

Pohod ruske armade skozi Romunijo.

Curih, 28. avgusta. Prehod ruskih čet, ki korakajo proti Bolgariji, se je že pričel. Značilno za romunsko politiko je dejstvo, da so ruski polki v trenutku, ko je Bratianu napram nemškemu in avstrijskemu poslaniku govoril še o nevtralnosti, že korakali po romunskem ozemlju.

Poroča se, da določa vojaška konvencija med Romunijo in Rusijo takojšnjo kooperacijo romunske in ruske armade proti Bolgariji. Romunski generalni štab bo zastopal v ruskem glavnem stanu general Goranda.

Romunski načrti.

Zeneva, 29. avgusta. „Journal de Geneve“ trdi, da so Romuni prvotno nameravali napovedati vojno dne 15. septembra, kateri dan se naj začne Sarraiova ofenziva. Bolgarska ofenziva je vzrok, da je Romunska nastopila že zdaj. Romunska je nameravala ostati z Nemčijo v tistem razmerju, v katerem je bila Italija do zdaj. Tudi ne želi Romunska vojne na dveh frontah in se mora ogniti vojni z Bolgarsko.

* * *

Prvi boji.

Dunaj, 28. avgusta.

Ob jugo-vzhodnih in vzhodnih mejah Ogrske je izmenjeval naš novi sovražnik, Romunija, v zavratnem napadu včeraj zvečer prve strele z našimi obmejnimi postojankami. V Rotenturmskem prelazu in na prelazu jugo-zapadno in južno od Braša so stopile danes jutraj že prednje čete v boj ter so pripeljale prve vjetnike.

V nedeljo ob 9. uri zvečer so počile ob romunski meji prve puške. Včeraj zjutraj se je pričel boj med obojestranskimi sprednjimi četami. Romuni hočejo očividno forsirati prelaze, ki vodijo od juga sem v južno Sedmograško. Udariti hočejo proti Sibinju (Nagy Szeben) skozi ozko sotesko reke Alute, ki se ji pravi Veres torony szöros (prelaz Rdečega stolpa) ter skušajo forsirati prelaze jugozapadno in južno Braša (Brasso), izmed katerih je najbolj znana soteska Predeal, skozi katero teče železnica iz Braša na Ploeste in v Bukarešto.

Dunaj, 29. avgusta.

Donavski monitor „Almos“ je z ognjem pri Turnu-Severinu razdejal več vojaških naprav.

Naša donavska flotilja je zažgala petrolejsko rafinerijo pri Giurkiju.

Na vseh prehodih 600 km dolgega romunsko-ogrskega mejnega gorovja so prišle naše mejne varstvene čete v boj. Kjer je zadel sovražnik ob naše bataljone, je dobil krvave glave, zlasti severo-vzhodno od Oršove pri Petrosenih v pokrajini Vöröstoronyja (Rotenturmpass), na višinah južno od Braša, kjer je hrabri szekelski pešpolk št. 82 branil domača tla, in na gori Gyergyó, Samo obširni izmah močnih romunskih obkolilnih kolon je mogel storiti, da so se naši eksponirani oddelki ustavili v zadaj pripravljene in po načrtu dodeljene pozicije.

Vojna napoved Turčije Romuniji.

Carigrad, 29. avgusta.

Ministrski svet je v svoji včerajšnji seji sklenil, da napove cesarska vlada skupaj z Nemčijo in Bolgarsko Rumuniji vojno. Sklep je bil z iradejem sankcioniran.

Vojno stanje med Romunijo in Bolgarijo.

Dunaj, 30. avgusta. „Novoje Vremja“ trdi, da se je vojno stanje med Romunijo in Bolgarijo že pričelo. Bolgari so izvršili ob romunski meji velike vojaške priprave ter so pri več kakor eni priliki pokazali, da si želijo oboroženega konflikta z Romunijo.

Sofija, 29. avgusta. Vest o izbruhu vojne med Romunijo in Avstrijo je sprejela bolgarska javnost mirno in hladnokrvno. Bolgarija bo storila, kar je potrebno, da se onemogočijo nakane novega sovražnika.

Sedmograške čete na novih pozicijah.

Dunaj, 30. avgusta.

Na višavah severo-vzhodno Oršove so naše čete odbile opetovane romunske napade. Sicer so bile na mejo naprej pomaknjene bojne skupine korakoma in načrtoma, kakor je bilo za slučaj vojne že davno določeno, nazaj vzete. Sovražnik se bo hvalil, da je zasedel Petroseny, Braš in Kezdi Vasarhely. Najsevernejše romunske kolone so v gorovju Gyergyó.

Neka donavska flotilja je pri Turn-Magurelu na spodnji Donavi razdejala romunske ladje-vlačilke, pristaniška skladišča in vojaške naprave. Pri Zimnici je zasačila dve polni vlačilki, eno oboroženo ladjo in dva motorna čolna.

Na spodnji Vojuši povečano delovanje patrolj.

Naše uradno poročilo naznanja, da so se na Sedmograškem se boreče čete deloma umaknile v zaukazane jim zadej ležeče obrambne pozicije. Za njimi so pritisnili Romuni ter so skozi sotesko Vulkan prišli na Petroseny, malo mestece v dolini gorenjega toka reke Jiu, čez prelaz Predeal na Braš ter čez vzhodne transsilvanske gore na mesto Kezdi Vasarhely, v dolini reke Fekete Úgy, levega pritoka Alute. Ako bi bile naše čete skušale držati gorske obmejne grebene, bi bila merila sedmograška fronta nad 600 km, kar bi bilo povzročilo neupravičeno tratenje naših sil. Ako se naše obrambne pozicije uredijo na tetivi, ki sega od Dorne Vatre do Oršove, se skrajša fronta s tem za skoraj 300 km. Sovražniku moramo seveda prepustiti nekaj ozemlja, toda to je žrtev, ki je potrebna in koristna. Seveda se naše čete umikajo le korak za korakom in sovražnik mora plačati vsako najmanjšo pridobitev s krvavi izgubami.

Zadnje ure v Petroseniju.

Poslanec Rosenberg, ki se je mudil ob napovedi vojne na svojem posestvu pri Petroseniju ter pribežal v Budimpešto, poroča: Že v nedeljo ponoči ob pol 11. je zbudil rog tamošnjega premogokopa prebivalstvo. Vsem premogarjem se je naznanilo, da se bo kraj izpraznil. Prebivalstvo je moralo na kolodvor, od koder so je brezplačno spravili v Budimpešto. Še ponoči je bilo slišati strašne detonacije, ker so naše čete razstreljevale važne objekte. Tudi prvi ranjenci so dospeli ono noč. Vsako uro je odpeljal po en vlak prebivalstvo v zaledje.

Dunaj, 31. avgusta.

Na višinah vzhodno od Mehadije (Herkulesfürdő) smo zavrnili romunske napade. V gorovju

Csik se boreče c. in kr. čete so zasedle na višinah zapadno od Csik Szerede nove pozicije.

Kralj Ferdinand vrhovni poveljnik.

Zeneva, 31. avgusta. Kralj Ferdinand je prevzel vrhovno poveljstvo romunske armade ter se je podal na fronto. Car je daroval romunskemu Rdečemu križu 1 milijon rubljev.

* * *

Italija napovedala Nemčiji vojno.

Berolin, 27. avgusta. (K. b.) Kraljevska italijanska vlada je s posredovanjem švicarske vlade dala sporočiti cesarski vladi, da se smatra od 28. avgusta v vojnem stanju tudi z Nemčijo.

Ko je Italija stopila v svetovno vojno, pač ni mislila, da se bo bojevala tudi z Nemčijo. Italija je imela nalogo, dati Avstro-Ogrski smrtni sunek z južne strani. Italija je hotela ostati le pri vojni proti Avstriji, hotela je le „odrešiti italijansko ozemlje ob Adriji“ in si zagotoviti „nevarne meje“, vse druge aspiracije njene na morju in na Balkanu bi se uresničile dogovorno z zavezniki kar same ob sebi po hitrem porazu centrlanih držav. Ali prišlo je vse drugače. Lahke zmage ni bilo, vojna se je zavlekla in zavezniki Italije so začeli od nje zahtevati vedo bolj pomoč proti centralnim državam na vseh bojiščih. Cadorna se je branil ter kazal na težkoče ob Soči in na Tirolskem, gospodarska odvisnost Italije od Anglije in Francije pa je rastla. Angleži in Francozi so pomagali Italijanom, zahtevali pa vedno bolj italijansko silo tudi proti Nemčiji. Velik del italijanskega časopisja je dan na dan hujskal proti Nemčiji, končno, ker je Italija prišla popolnoma v oblast Angležev in Francozov, je morala slediti vojna napoved Italije Nemčiji, proti kateri je govorilo pri Italijanih predvsem toliko gospodarskih ozirov. Gospodarski stiki med Nemčijo in Italijo so bili pred vojno silno živahni in v Italiji je investirano mnogo milijonov nemškega kapitala. Ni izključeno, da so italijansko vlado gnale v vojno proti Nemčiji tudi skomine po nemških zavodih in tovarnah, ki se nahajajo na italijanskih tleh.

Na Balkanu.

Prodiranje.

Berolin, 26. avgusta.

Severozapadno od Ostrovskega jezera smo napredovali v napadu na Cigansko planino ter na moglenski fronti zavrnili sovražne sunke.

Berolin, 27. avgusta.

Na vzhodnjem bregu Strume prodirajoče bolgarske čete se bližajo izlivu reke. Na fronti pri Moglenu so se ponesrečili srbski napadi na bolgarske pozicije v dolini Bucjuk.

Berolin, 28. avgusta.

Ob fronti pri Moglenu so se Bolgari polastili višine južno od Zborska. Ob Ciganski planini so se ponesrečili srbski protisunki.

prejšnji časnikarski poročevalec. Obstal je ter poleg prejšnje Loziščanove slike naslikal še hitro mistra Hopkinsa z dečakoma ter dodal označbo:

„Policist Hopkins razlaga divjaku, da je kopanje otrok v mestnih vodnjakih v navskrižju z zakoni dežele.“

Potem je vtaknil risanko v žep ter hitel k cestni železnici, da pride še pravočasno k nekemu požaru. V glavi pa je že sestavljal cel članek: „Kakor znano prihajajo v naše mesto, ki je največje na svetu, izseljenci iz najoddaljenejših krajev zemlje. Nedavno smo imeli priložnost opazovati, kako je eden teh divjakov . . .“

Voz cestne železnice je odpeljal talentiranega moža z njegovim člankom vred. Mister Hopkins pa je postavil dečaka na tla, jima prijateljsko prisolil, med odobralnim smehom mimoidočih, par klofut ter se obrnil k tujcu. Prav mogoče, da da bi se bilo mistru Hopkinsu posrečilo, bolje izvedeti tujčevo narodnost ter vprašanje: „kako mu je Amerika všeč? . . . morda bi bil Matvej tudi še isti večer pri Dymi, ki ga je iskal že ves dan in tekal po mestu, — če ne bi bil med tem, ko se je Hopkins ukvarjal z dečakoma — Loziščan odšel.

Po Hopkinsovem nastopu je Matvej razumel, da je to policist in sicer eden onih, ki ne razumejo šale. Ta misel pa je imela za posledico takoj drugo — Matvej se je spomnil, da je pustil svoj potni list v Borkovem stanovanju . . . Ker pa ni vedel, da v tej deželi komaj poznajo, kaj je potni list, ga je oblila kurja polt. Najprej je stopal po malem nazaj, potem še malo in nazadnje je — kakor se pravi pri nas — vzel noge pod pazduho ter ne oziraje se, odšel. Z mučno mislijo, da je sedaj postal še potepuh brez potnega lista, se je pomešal v drenjajočo se množico Broadwaya.

XVI.

Tako je prišel do morske obale. Okrogel prostor z malim vrtičkom, nad glavami mimoidočih pa na stebrih počivajoča železnica. Vlak sopiha mimo, tik ob morju zavije ter drvi potem ob obrežju dalje, dokler ne izgine za vogalom velike, sive hiše. Matvej se vsede na klop ter gleda na morje. Zibajoče, svetlikajoče in bliščeče se je razprostirala pred njim gladina. V bližini je zažvižgala piščal nekega parnika, ki se je poln potnikov odpeljal. Nehote mu Matvej sledi z očmi. Parnik je plul naravnost proti onemu otoku, kjer stoji znana medena žena. Hkratu pa je vozila mimo otoka orjaška ladja, ravno taka, kakršna je bila ona, na kateri so dospeli Loziščani. Zastava je plapolala in videlo se je ravnotako, kakor bi se hotela pritisniti k nogam medene gospe, ki je držala nad njo v zaščito svojo bakljo. Matvej je gledal, kako je evropski parnik počasi s svojim osrednjem rezal valove in bilo mu je, kakor bi se moral jokati . . . Kako malo časa je še tega, kar je sam z ravnotake ladje vso noč strmел v oni kip, dokler niso ugasnile luči in so ji prvi solnčni žarki pozlatili glavo. Poleg njega pa je mirno spala Ana, sklonjena nad svojo culico . . .

Ne daleč od tega prostora stoji nizko, cirkusu podobno poslopje. Sedaj je zabito z deskami, a nedolgo tega so potniki, ki so prišli z evropskimi parniki, dobili tamkaj prenočišča. Ko bi bil Matvej to vedel, bi bil gotovo stopil bližje. Ko bi pa bil to storil, bi bil videl, kako je prišla skozi vrata njegova sestra Ana, čedno napravljena in veselo se smejoč v družbi Osipa Lozinskega. Osip je napravljen kakor gospod, slično kakor Dyma, le da temu vse mnogo bolje pristojta. Prišla sta

venkaj ter se obrnila na desno proti pristanišču v nadi, da sta morda Matvej in Dyma dospela z onim parnikom, ki je ravnokar vozil mimo spomenika „Svobode“. Istočasno pa vstane tudi Matvej ter gre na levo, za izginolim železniškim vlakom.

Proti četrti uri popoldne so čudnega moža zopet videli pri mostu. Ravnokar je došel mostni vlak, lokomotivo so obrnili in tropa Amerikancev je prišla po stopnicah nizdol. Le-ti so postali pozorni na čudnega moža, ki je stal sredi gnječe ter vpil:

„Kdor veruje v Boga, naj me reši!“

A seveda ga ni nihče razumel. Ko bi danes kdo v velikem ameriškem mestu tako klical, bi mu gotovo kdo iz množice odgovoril, kajti v zadnjih letih dospe v vsako ladijo več rojakov, Poljakov, židov. Razidejo se ob obrežju ter poskušajo v kolonijah orati zemljo, udinjati se kot trgovski pomočniki ali delati v tovarnah. Marsikomu se posreči, nekateri so bogati, drugi postanejo trdni kmetje in že po par letih ni več spoznati židovskih mladeničev, ki so se razvili v močne delavce na farmah. A mnogi pa imajo tudi nesrečo pri poljedelstvu, potem gredo zopet siromašni nazaj v mesta ter prično staro življenje. Ta vozi na malem vozičku cenene nože in ključavnice na prodaj, oni krošnjari z različnimi drobnarijami, tretji zopet prodajajo razglednice Neu-Yorka ali Niagare, ali pa se udinjajo kot trgovski vajenci pri svojih rojakih. Tak revež hodi potem s svojo kramo, za katero skriva svoje siromaštvo, raztrgan, zanemaren in zamazan, motnih in žalostnih oči in na vsem takoj spoznaš ruskega žida, le da je še bolj nesrečen v tujini, kjer je življenje dražje in se sreča ne sme hja vsakemu . . .

(Dalje.)

Rusko uradno poročilo.

27. avgusta. Balkanska fronta. Ruske čete so prispele v Solun ter so bile uvrščene v armada aliirancev (Angležev, Italijanov, Srbov in Francozov) pod poveljstvom generala Sarraila. Tako se razvijajo zavezniške bojne sile trajno in nemo-teno na vseh bojiščih.

27. avgusta zvečer. Črno morje. Ob zori 27. avgusta so naši hidroplani preleteli Varno ter metali bombe na poslopja, pristanišče, vhod v luko in na neko obrambno baterijo. Videti je bilo, da so zadele bombe neko ladjo pri vходу v luko ter jo zažgale in da so padale tudi v delavnice.

Pohod ruske armade proti Bolgariji.

Lugano, 30. avgusta. Rimska „Tribuna“ javlja iz Bukarešte 27. avgusta ponoči: Velike množice ruskih čet se nahajajo že od včeraj na romunskih tleh in marširajo proti Bolgariji. Romunsko prebivalstvo jih povsod prejema z bratsko in toplo pristranostjo.

Balkanska agentura v Ženevi poroča: V nedeljo zvečer se je izvršilo po končanem prehodu preko Donave združenje Rusov, katerim so dodeljene tudi srbske čete, z Romuni. Isti dan je odredil kralj splošno mobilizacijo.

Pariz, 30. avgusta. „Agence Radio“ poroča iz Bukarešte: V ponedeljek so prispeli v Bukarešto visoki ruski častniki, ki so bili demonstrativno pozdravljeni. Romunski generali so se podali v ruski glavni stan. Poroča se, da se poda tudi kralj Ferdinand v ruski glavni stan pozdravit carja ozir. da se bodeta oba vladarja srečala kje drugje. Na to bo odpotoval kralj Ferdinand k armadi, da se udeleži operacij na bojiščih.

Lugano, 30. avgusta. „Corriere della sera“ poroča: Rusi bodo najprvo napadli Varno in sicer s kopnega iz Dobrudže sem in iz morja sem. Varna naj tvori strateško oporišče za nadaljne ruske operacije proti Bolgariji. 200.000 močna romunska armada bo udarila na Bolgare iz Silistrie in Gjurgjeva.

Radko Dimitrijevič — poveljnik proti Bolgariji?

„Pester Lloyd“ javlja iz Berolina: „Armeebote“ poroča, da je bil general Radko Dimitrijevič poklican v glavni stan. Izročeno mu bo važno mesto v ruski južni armadi. Poklican bo kot vojskovodja v boju proti Bolgariji.

Šef bolgarskega generalnega štaba umrl.

Sofija, 31. avgusta. Šef bolgarskega generalnega štaba Žostov je danes umrl za posledicami težkega vnetja slepiča, za katerim je bil pred kratkim zbolel.

* * *

Četverozveza pozivlja Grško na intervencijo.

Pariz, 27. avgusta. „Petit Parisien“ poroča k poročilu atenskega lista „Patris“ o dogovoru ententnih držav glede vojaškega in političnega položaja Grške: Zavezniki ne morejo pripustiti, da bi bilo njih desno krilo ogroženo vsled bolgarskega prodiranja. Opravičeni so k vprašanju, ali ne pomeni nedelavnost grškega generalnega štaba skrivde. Z ozirom na javno mnenje na Grškem smo upravičeni staviti nove zahteve, ker moramo ščititi Grško pred vpadom Bolgarov in moramo pozvati Grško, da sodeljuje pri svoji lastni obrambi.

Boji med Bolgari in grškimi četami.

Ženeva, 28. avgusta. „Matin“ javlja iz Soluna: Bolgari so napadli trdnjavo Stari Pila. Grški poveljnik se jim je trdno uprl. Bolgari so mogli trdnjavo še le zasesti, ko je poveljnik sredi braniteljev padel. O položaju v Seresu še ni nikakih poročil.

Kurz grške politike.

„Secolo“ poroča: Dne 23. t. m. je imel Venizelos v svoji hiši veliko zborovanje politikov, ki so sklenili sklicati za nedeljo veliko ljudsko zborovanje za vojno proti Bolgarski na strani entente. Zopetni vstop Venizelosa na čelu naroda v javno življenje je povzročil na Grškem veliko gibanje. Še je dvomljivo, ali se bo Venizelosu posrečilo izpremeniti smer grške politike zlasti z ozirom na neomajno voljo skrajno Nemcem prijaznega kralja in z ozirom na zvesto udanost skoraj vse grške vojske svojemu kralju.

Pašić v Atenah.

Atene, 26. avgusta. Srbski ministrski predsednik Pašić je prispel čez Patras v Atene.

Predsednik grškega parlamenta umrl.

Pariz, 26. avgusta. Agence Havas poroča s Krfa: Predsednik grške zbornice Mihael Theodokis je umrl.

Grška pred odločitvijo.

Budimpešta, 29. avgusta. „A Vilag“ javlja iz Berlina: Tukajšnji krogi računajo, da bo tekom 10 do 14 dni tudi Grška napovedala centralnim državam vojno.

Pod pritiskom entente.

Svicsarski listi poročajo: Ententa skuša z vsemi sredstvi spraviti Grško v vojno. Četverozvezni

poslaniki so zagrozili Zaimisu z eventualnim izkrcanjem v Atenah. Prihodnje dni izdajo apel na grški narod, da naj se pridruži ententi v boju proti Bolgarom. Venizelisti prireajo demonstracije za vojno. Položaj je skrajno resen.

Frankfurt, 29. avgusta. „Frankf. Ztg.“ poroča preko Berna: Pariški listi odkrito priznavajo, da sta Anglija in Francija z ultimatoma izsilili imenovanje novega načelnika generalnega štaba. Grška se je znova obrnila na Anglijo za finančno podporo.

Demonstracije za vojno na Grškem.

Venizelos prihaja na krmilo.

Ženeva, 30. avgusta. Francoski listi poročajo, da se vrše na Grškem velike demonstracije za vojno proti Bolgariji. V Atenah se je teh demonstracij proti Bolgarom in za Venizelosa udeležilo 70.000 ljudi. Venizelos je imel govor, v katerem je pozivljajal narod, da naj se pridruži kralju, ako bo ta izjavil, da se ne da več slepiti od fate morgane nemških zmag. Demonstracije so se končale mirno.

Podobno kakor v Atenah so se vršila venizelistična zborovanja tudi v drugih grških mestih tako v Volu, Verii, Mitilenah, Kiosu. Kralju so bile poslano brzojavke, ki zahtevajo vojno napoved Bolgariji.

Srbski min. predsednik Pašić je v ponedeljek popoldne konferiral z Zaimisom in Venizelosom. V torek se je podal v Halkins h kralju Petru, odkoder se je vrnil v Atene. Angleškimi časniki je izjavil Pašić, da mu je Venizelos dejal: Grška bo kmalu našla pot, ki vodi k uresvičenju njenih narodnih teženj.

„Times“ poroča iz Aten: V grških trgovskih krogih se utrjuje prepričanje, da bo Venizelos skoraj zopet dosegel svoj obvladajoči vpliv.

Curiah, 30. avgusta. Iz Lugana poročajo: Italijanski krogi z gotovostjo računajo, da se bo Grška v najbližjem času udeležila vojne. Četverozveza napenja vse sile, Venizelos se na nečuten način trudi dobiti vso moč v svoje roke. V vodstvu grške armade se nahaja še nekaj grmanofilskih častnikov. Ententa se trudi jih izrinuti ter postaviti na njihova mesta svoje pristaše.

Italija in Grška.

Lugano, 30. avgusta. „Secolo“ poroča iz Aten: Italijanski poslanik je izročil grškemu ministrskemu predsedniku noto, ki utemeljuje potrebo provizoričnega zasedenja Porto Palerma in Chymare.

Ultimatum entente Grški.

Haag, 31. avgusta. Čuje se, da je četverozveza izročila Grški ultimatum, naj z ozirom na prejšnje pogodbe s Srbijo postavi takoj armado 100.000 mož četverozvezi na razpolago.

Odločitev svetovne vojne na Balkanu.

Berlin, 27. avgusta. „Volkszeitung“ piše: Silni pritisk, ki je povzročil intervencijo Romunije, kaže, da je ententa prepričana, da se je ofenziva na zapadu ponesrečila in da hoče zato izvojevati odločitev svetovne vojne na Balkanu. Može v Bukarešti, ki se čutijo krmarje, naj pazijo, da se ladjica njihove lastne države ne bo razbila ob pečinah in se vtopila v globinah.

Italijanska ofenziva.

Vsi napadi odbiti.

Dunaj, 26. avgusta.

Sovražni topovski ogenj proti našim pozicijam južno od reke Vipave je bil včasih zopet zelo živahen.

V odseku Plöckna smo zavrnili italijanske poskuse, približati se. Na fronti južno od Fleimstala so se ponesrečili opetovani napadi več bataljonov proti Cauriolu kakor tudi vsi poskusi slabotnejših sovražnih oddelkov proti našim bojnim pozicijam na Cima di Cece. Pri Lusernu je zbil poročnik baron Siedler enega Capronija.

Dunaj, 27. avgusta.

Zavrnili smo ponovne napade na Cauriol z občutnimi izgubami za Italijane. Isto usodo so imeli tudi vsi ostali sunki sovražnika proti fronti Fasan-skih alp. Ob primorski in koroški fronti nobenih bistvenih dogodkov.

Dunaj, 28. avgusta.

V Cauriolu so se vršili zopet hudi boji. Ko se je sovražni napad ponesrečil v našem topovskem ognju, se je posrečilo nekemu italijanskemu oddelku zvečer z močno podporo artiljerije vdreti v našo pozicijo na vrhu. Danes zjutraj je vrgel protisunek sovražnika zopet ven.

Ob primorski fronti je italijanska artiljerija živahno obstreljevala goro Sv. Gabrijela in pokrajino pri Novi vasi.

Dunaj, 29. avgusta.

Delovanje sovražnika je na več odsekih fronte živahnejše.

Naše pozicije na Fasan-skih alpah stoje pod trajno močnim artiljerijskim ognjem. Zavrnili smo napade na zarezo pri Cauriolu in na Cimo di Cece. Vrh Cauriola je padel po trdovratnem boju v sovražne roke.

Na fronti v Dolomitih se je razbilo več italijanskih sunkov na našo pozicijo pri Rufreddu.

V odseku Plöckna in ob primorski fronti med Sveto goro in Novo vasjo je poskusila sovražna infanterija na več točkah z močno artiljerijsko podporo napredovati. Te poskuse smo povsod preprečili.

Nad Jonskim morjem.

Dunaj, 27. avgusta.

Linjski ladijski poročnik Konjović je 26. t. m. s še dvema drugima letalom napadel na Jonskem morju skupino sovražnih stražnih parnikov in je enega z bombami potopil. Letala, ki so jih sovražne stražne ladje ljuto obstreljevale, so se vrnila nepoškodovana.

Palazzo di Venezia v Rimu.

Avstrijska država ima že dolga desetletja v Rimu znamenito palačo, imenovano „Palazzo di Venezia“. V tej palači je bilo nastanjeno avstrijsko poslaništvo pri papežu. Zdaj je italijanska vlada to palačo zaplenila. Dekret pravi: „Z ozirom na italijanski značaj Palazzo di Venezia v Rimu, ki je zgodovinsko neločljiv od Benetk, ter z ozirom na brezštevilne in grozne kršitve mednarodnega prava, ki jih počenja Avstro-Ogrska v sedanjih vojni in z ozirom na poškodbe, storjene brez vsakega vojaškega vzroka na spomenikih in poslopih v Benetkah, se kot povračilo in pravično represalijo Italije po zaslišanju ministrskega sveta in na predlog ministrskega predsednika določa: Palazzo di Venezia v Rimu postane z razglasitvijo pričujoče odredbe del državnega imetja. Finančni minister bo odgovorno z ministrom zunanjih del, z ministrom notranjih del, z ministrom justice ter bogočastja in prosvete izvršil prevzete v last te palače po dovolitvi roka, v katerem zamore zastopnik interesov Avstro-Ogrske vse arhive, dokumente in premičnine, ki pripadajo avstrijskemu poslaništvu pri sv. stolici, spraviti kam drugam. Rok ne sme segati čez 31. oktober 1916.“

Boji na Krasu.

Na kraške višine vzhodno Dola koncentrirajo Italijani zaman svoje glavne napore. Njihov namen je očiten: predreti v smeri proti Trstu, kar se jim zdi dosegljivo, ker so bili opogumljeni z uspehom pri Gorici. Dol je globoko zarezana duplina med dvema gorskima grebenoma, izmed katerih se vzhodnji za robom strmega padca dviga do strme višine 150 do 200 metrov. Te največje višine doberdobske planote branijo sedaj naše čete v takih pozicijah, ki so se izkazale v bojih zadnjih dni za jako trdne, tako da smemo povsem zaupati njihovi odporni sili. Zato se more tudi čisto mirno reči, da se operativni položaj s to frontno preložitvijo ni poslabšal.

Italijani v Tripolisu.

Curiah, 28. avgusta. „Züricher Nachrichten“ poročajo iz zanesljivega vira, da so Italijani Tripolis izpraznili. Arabci so bombardirali mesto s težkimi topovi najmoderneše konstrukcije. Vrnitev 1000 Italijanov iz arabskega vjetništva je stala drag denar, katerega je bilo treba odšteti v zlatu; odkupljeni so bili samo ranjeni vjetniki. Znatno število Italijanov se nahaja še vedno v arabskem vjetništvu, med njimi eden polkovnik, za katerega oprostitev zahtevajo Arabci eden milijon lir.

Ruska ofenziva.

Zavrnjeni napadi.

Berolin, 26. avgusta.

Nobenih posebno pomembnih dogodkov. Sovražnik je izvršil nekaj slabotnejših napadov, mi pa smo jih z lahkoto zavrnili. Na raznih točkah je prišlo do malih bojev pred pravimi pozicijami.

Berolin, 27. avgusta.

Na fronti ob Dvini smo opetovano preprečili ruske poskuse vzhodno od Fridrihštata in pri Lenevadnu v čolnih pritih preko reke. Jugo-vzhodno od Kisjelina so sunili majhni nemški oddelki do 3. sovražne črte, razdejali jarke ter se vrnili s 128 vjetimi in 3 strojnimi puškami po načrtu v lastno pozicijo.

Razen za nas uspešnih patroljskih podvzetij severno od Dnjestra nobenih bistvenih dogodkov.

Berolin, 28. avgusta.

Pri Lenevadnu je prinesel sunek patrolje 2 častnika in 37 mož vjetih. Severovzhodno od Svinjuhov (v loku pri Lucku) so zavrnile avstro-ogrskete čete napade ruskih oddelkov.

Severno od Dnjestra so prodrle zvečer močne ruske sile v napad. Z nočnim protisunkom smo popolnoma izenačili sovražni uspeh pri Delejovu, ki ga je imel izpočetka. Bolj proti severu se med Tolstobabi in Zavalovom pod učinkom

zapornega ognja napadalne čete niso mogle razviti iz napadalnih pozicij. V Karpatih smo zavrnili ruske sunke proti višinskemu grebenu severozapadno od Kokula in na Stari Vipčini. Ob sedmograški meji smo dobili vjetnike.

V Karpatih smo z velikimi izgubami za sovražnika zavrnili severozapadno od gore Kokul močen ruski napad. Tudi severno od Marjampola se je končal včeraj zvečer izvršeni sunek za Ruse s popolnim neuspehom. Povsod smo jih, deloma v protinapadu, zavrnili ter so pustili Rusi mnogo vjetnikov v naših rokah.

Armada generalobersta von Tersztyanszkega je preprečila poskušene ruske napade. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Gfm. Hindenburg-načelnik nemškega generalštaba.

Berolin, 29. avgusta. Cesar je sedanjega šefa generalnega štaba bojne armade Falkenhayna odpustil s tega mesta, da ga porabi drugod, in je imenoval generalfeldmaršala von Hindenburga za šefa generalnega štaba, za prvega generalnega kvartirnega mojstra pa je imenovan generalmajor Ludendorff, ki je obenem imenovan za generala infanterije.

Pred navalom na Kovel.

„Az Est“ javlja: Korespondent ABC je imel z generalom Ivanovom razgovor, v katerem je ruski general izjavil, da so Rusi koncentrirali na fronti med Kovelom 800.000 mož, s katerimi hočejo za vsako ceno predreti nemško fronto.

Dunaj, 30. avgusta.

V galiških gozdnatih Karpatih so nemške čete Rusom zopet iztrgale višavo Kukul, za katero so se bili zadnje tedne vroči boji. Razen bojev na predpoljih ob ruski fronti ni sicer nikakih posebnih dogodkov.

Berolin, 31. avgusta.

Zapadno od Rige, v mostišču pri Dvinsku, v loku Stohoda, jugovzhodno od Kovla, jugozapadno od Lucka in v nekaterih odsekih armade generala grofa von Bothmerja se vrše živahni artiljerijski boji.

V Karpatih smo pri zavzetju Kukula vjeli 1 častnika in 199 mož. Sovražne protisunke smo tu zavrnili.

Pri izvedbi napadov na vojaške naprave v Lucku in Korczynu so zbili naši letalci tri sovražna letala. Nadaljnjo letalo smo izločili 29. avgusta pri Cistopadih ob Berezini iz boja.

Novi vpoklici na Ruskem.

Iz Petrograda poročajo: Na dan 28. avgusta so poklicani pod orožje kavkaški in turkeštanski rezervisti.

Francosko-angl. ofenziva.

Berolin, 28. avgusta.

V pokrajini ob Sommi so se včeraj zvečer in ponoči naši zapadni nasprotniki uporabljajoč močne čete in po izdatni artiljerijski pripravi iznova trudili prebiti naše črte severno od reke. Proti fronti Thiepval-Mouquet Ferme in Delvillegozd Gincy so Angleži večkrat naskočili naše pozicije, med Maurepasom in Cleryjem pa Francozi. Napadi so se ponesrečili deloma v bližinskem boju, deloma v protisunku. Jugozapadno od Mouquet Ferme in v gozdu Delville se boji v majhnih delih jarka še vrše. Na ostali zapadni fronti razen živahnega streljanja v večernih urah na obeh straneh kanala La Bassee in na vzhodnem bregu Mose ničesar bistvenega.

Berolin, 29. avgusta.

Na mnogih odsekih fronte je opazati močnejše sovražno streljanje.

V pokrajini ob Sommi in Mosi je bil artiljerijski boj posebno silen. Severno od Somme so se ponovili z velikimi silami izvršeni angleški napadi med Thiepvalom in Pozièresom; krvavo so se ponesrečili. Deloma so dovedli do bližinskega boja, ki se ljuto nadaljuje severno od Ovillerja. Več napadov z ročnimi granatami smo zavrnili v gozdu Delville in jugovzhodno od Quillmonta.

Na desno od Mose so napadli Francozi med utrdbo Thiaumont in Fleury ter ob gorskem gozdu. Napadalni vali so se zlomili v ognju artiljerije, pehote in strojnih pušk.

Slabejši sovražni sunki južno in jugovzhodno od St. Mihiela so ostali brezuspešni.

Tri sovražna letala smo zbili v boju v zraku in sicer eno južno od Arrasa, dve pri Bapaumu, četrto je padlo vzhodno od St. Quentin nepoškodovano v naše roke.

Angleška pomožna križarka potopljena.

Berolin, 29. avgusta.

Dne 24. avgusta je neki naš podmorski čoln v severnem delu Severnega morja potopil angleško pomožno križarko.

Berolin, 30. avgusta.

V pokrajini ob Sommi se pod obojestranskim trajno močnim artiljerijskim delovanjem

sovražna podvzeta čez dan v našem uspešnem zapornem ognju niso mogla razviti. Zvečer in ponoči so se vršili močni napadi na Oviller-Pozières in med Guillemontom in gozdom pri Maurepasu, potem naprej do Somme in preko nje tja do pokrajine Chilly, kjer smo za naskok pripravljenega sovražnika tudi ponoči držali v njegovih jarkih. Obdržali smo do zadnje svoje pozicije. Severno od Oviller-Pozièresa so naše hrabre čete v težkem bližinskem boju zopet vrgle Angleže, ki so bili na nekaterih točkah vdrli. Na desno od Mose so se zlomili novi, s silnim ognjem pripravljeni francoski napadi pri Fleuryju in proti našim pozicijam med vasjo in gozdom Chapitre. Jugovzhodno od Fleuryja smo zavrnili sovražnika s protisunkom.

Severno od potoka Ancre in zapadno od Mühlhausena smo v boju v zraku prisili po eno sovražno letalo, da se je spustilo na tla. Dve letali smo zbili severno od Somme. Še eno letalo je moralo pri Soyecourtu pristati v naših črtah.

Berolin, 31. avgusta.

V odseku fronte na obeh straneh Armentièresa je razvijal nasprotnik živahno delovanje. Njegove izvidne oddelke, ki so prodirali po močnem ognjenem napadu, smo zavrnili.

Pri Roclincourtu (severno od Arrasa) je nemška patrulja v angleškem jarku vjela več mož.

Na obeh straneh Somme je ostalo streljanje zelo silno. Kakor se naknadno poroča, smo včeraj zjutraj izgubili južno od Martinpuicha jarek, ki je molel naprej proti sovražni poziciji.

V pokrajini ob Mosi je trajal, izvemši majhne boje z ročnimi granatami pri Fleuryju, mir.

DNEVNE VESTI.

Najvišje posebno priznanje je izrekel cesar s posebnimi lastnoročnimi pismi svojemu generalnemu pobočniku generaloberstu grofu Paaru in načelniku cesarjeve vojaške pisarne generaloberstu baronu Bolfrasu za njuno odlično in požrtvovalno službovanje.

Premeščen je iz Ljubljane v Kranj c. kr. deželnovladni tajnik Ernest Kordin.

V rusko vjetništvo je prišel 7. t. m., ranjen v desno nogo, nadporočnik dr. Karol Capuder, profesor kranjske gimnazije.

V rusko vjetništvo je prišel kadet Bogdan vitez Pogačnik, sin polkovnika viteza Pogačnika. Oglasil se je iz Kijeva.

Za goriške begunce so še darovali: dr. Simon Dolar 10 K in Marija Cerkovnik obleko in perilo.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se bodo vpisovali učenci v I. razred 15. septembra od 9. do 12. ure dopoldne v mestni zasilni bolnici na Pungratu v prtiličju na levi. Vzporedne skušnje se bodo vršile v soboto dne 16. septembra od 9. ure dopoldne naprej. Na novo vstopajočim učencem II.—VIII. razreda ter onim, ki imajo ponavljalne ali dodatne izkušnje, se je oglasiti 16. septembra od 8. do 12. ure dopoldne; učencem, ki so obiskovali v zadnjem polletju tukajšnji zavod pa 18. septembra od 8. do 12. ure. Šolsko leto se prične v torek, dne 19. septembra s slovesno sv. mašo in „Veni sancte“, ki se bo služila ob osmih v rožniverski cerkvi.

Seja kranjskega občinskega odbora z dne 29. avgusta. Vsled nesklepčnosti za minulo soboto določene seje se je zadnja seja sklicala na podlagi § 42. občinskega reda. 1. Na znanila županstva. a) Župan poroča, da se je občinsko starešinstvo povodom cesarjevega rojstnega dne udeležilo dne 18. avgusta vojaške maše v Gaštej in slovesne maše v župni cerkvi. Po maši je v imenu obč. odbora in mestnega prebivalstva podalo g. c. kr. okr. glavarju udanostno izjavo s prošnjo, da o tem sporoči na Najvišje mesto. b) Župan prečita prošnjo kranjskega krajnega šolskega sveta na c. kr. okrajni šolski svet za posredovanje v tem smislu, da bi vojaška uprava prepustila nekaj šolskih prostorov v svrhu rednega pouka z novim šolskim letom. Krajni šolski svet se obrača na občino, da bi se pridružila tej prošnji ali vložila slično prošnjo. Ko obč. odbornik V. Rus zadevo vsestranski pojasni, se sprejme njegov predlog, da občina vloži na okrajni šolski svet enako prošnjo kakor krajni šolski svet. c) Vzame se na znanje, da je trgovsko ministrstvo sporazumno z ministrstvom za notranje zadeve zavrnilo priziv občine proti rabsodbi deželne vlade v tržni zadevi J. Udirja. d) Župan prebere dopis c. kr. okrajnega glavarstva glede povzdige tujskega prometa po vojni in se v smislu tega dopisa izvolijo v komisijo za pregledovanje gostilniških in hotelskih obratov občinski odborniki I. Potočnik, L. Rebolj in F. Štirn. e) C. in kr. zborna trenska skupina v Stražišču, ki je namevala speljati električni tok od občinskega kabla na savskem mostu, je sporočila županstvu, da je kabel pokvarjen. Pozivlja občino, da ga popravi. Ker ni dobili civilnih elektrotehnikov, se sklone naprositi štacijsko poveljstvo, da da v svrhu poprave omenjenega kabla izvežbanega monterja na razpolago. 2. Poročila finančnega

odseka. Prošnji Ivana Volčiča, da bi se mu prodal občinski svet poleg mestne klavnice v svrhu povečanja skladišča za česlo, odbor ne more ugoditi, pač se pa prosilcu dovoli na tem prostoru graditi večjo šupo proti reverzu in pod pogoji, ki se bodo medsebojno določili. b) Občinski odbor odobri sklep upravnega odbora mestne hranilnice glede draginske doklade hranilničnemu uradništvu. 3. Poročilo policijskega odseka. Rešijo se tri prošnje za sprejem v domovinsko zvezo. Na to zaključijo župan sejo.

Dijaška kuhinja. V juliju in avgustu so došle sledeče podpore: Sl. okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki: 50 K, g. dr. Pavel Šavnik še dodatno v spomin Bogdana Šavnika: 10 K, g. dr. Ed. Šavnik v spomin padlemu Bogomiru Fajdiga nam. lavorike na grob: 10 K, „Kino-Talija“ v Kranju daruje od 9. VII., ker ni bilo elektrike, vstopnino strank, katere je niso zahtevale nazaj: 8 K, „Durakisti“ v Kranju po g. J. Sajovic: 0.60 K, dr. Simon Dolar v spomin padlih učencev: Bogomir Fajdiga in Ferd. Janša: 20 K. — Računski zaključek z dne 31. avg. 1916 izkazuje za II. tečaj preteklega šolskega leta dohodkov: 1870.04 K, izdatkov pa 3211.88 K, torej primankljaja: 1341.84 K. Primankljaj I. tečaja je znašal: 243.21 K, torej je celoletni primankljaj 1585.05 K. Vsem dobrotnikom, ki so se v teh izvanrednih in težkih časih spomnili naše revne šolske mladine, izreka odbor „Dijaške kuhinje“ pristrčno zahvalo ter jih prosi naklonjenosti in dobrohotnosti še v bodočem šolskem letu. Odbor.

Nove naredbe. Izšla je nova ministrska naredba, ki ureja promet z govejim in ovčjim lojem. — Dalje je izšla naredba, ki zaukazuje, da mora vsakdo naznaniti bombažni centrali vse bombažno blago.

Slamnatni vojaški čevlji. G. Edmundu Kotzbeku v Kranju, glavni trg št. 119 se je poverilo izdelovanje vojaških slamatih čevljev. To delo je zelo lahko in je tudi otroci lahko izvršujejo, zlasti pletenje kit, iz katerih se sešijejo čevlji. — Kdor hoče imeti kak postranski zaslužek naj se zgleda pri gori omenjeni tvrdki.

Iz ruskega vjetništva se je zgledal po 16mesecnem molku svoji ženi Ivan Terhaj iz Sp. Šiške. Delal je pred vojno v skladišču g. Pogačnika.

Razglas. Pri c. in kr. etapnemu trenskemu skupinskemu vodstvu na Viču pri Ljuljani, Ceglar na Knez, prodalo se bo dne 6. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne potom javne dražbe 67 žrebet. Pripomni se, da se bodo pripustili k dražbi le legitimirani živinorejci. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju.

Prodaja petroleja je na Nemškem počenši z 23. avgustom, prepovedana.

Preskrba neizogibno potrebnih stvari. Izšla je nova cesarska naredba, ki bo omogočila vladi, da bo mogla znatno vplivati na prodajo in ceno neizogibno potrebnih stvari. Da bi ne nazadovalo izdelovanje, bo vlada pri danih pogojih lastnika lahko prisilila, da bo moral nadaljevati izdelovanje, ali pa bo država brezplačno prevzela dotično podjetje. Bistvo naredbe je, da bo vlada mogla izsiliti produkcijo, kakor jo more že zdaj izsiliti pri preskrbi premoga in petroleja ter pri poljskih delih. Po naredbi se lahko preskrbovanje takih potrebščin tudi za posamezne kraje ali občine izroči posameznim osebam, nezanesljivim osebam pa se lahko popolnoma prepove kupčevanje z njimi. Tudi glede navijanja cen obsega naredba važno določbo. Doslej so bili le prodajalci kaznivi, odslej bo sploh prepovedano, ponujati več, kakor prodajalec zahteva, če se zgodi nakup v svrhu nadaljnje prodaje.

31., 32. 33., 34. in 35. vojna napoved. Zvečer 27. avgusta je izbruhnila vojna med monarhijo in Romunijo, z 28. avgustom pa je nastopilo vojno stanje med Italijo in Nemčijo ter med Nemčijo in Romunijo. Dne 29. avgusta je nastopila vojna med Turčijo in Romunijo, dne 1. septembra pa med Bolgarijo in Romunijo. Tako sta se dosedanjim 30 vojnim napovedim pridružile še 31. in 32. 33. 34. in 35. Prvih 30 vojnih napovedi se je izvršilo: 28. julija 1914 Avstrija Srbiji, Nemčija Rusiji 1. avgusta 1914, Nemčija Franciji 3. avgusta 1914, Nemčija Belgiji 3. avgusta 1914, Anglija Nemčiji 4. avgusta, Avstrija Rusiji 6. avgusta, Srbija Nemčiji 6. avgusta, Črna gora Avstriji 7. avgusta, Črna gora Nemčiji 9. avgusta, Francija Avstriji 10. avgusta, Anglija Avstriji 12. avgusta, Japonska Nemčiji 23. avgusta, Avstrija Japonski 24. avgusta, Avstrija Belgiji 28. avgusta, Rusija Turčiji 3. novembra, Črna gora Turčiji 3. novembra, Srbija Turčiji 3. novembra, Japonska Turčiji 3. novembra, Anglija Turčiji 5. novembra, Francija Turčiji 5. novembra, Belgija Turčiji 7. novembra 1914, Italija Avstriji 23. maja 1915, Italija Turčiji 20. avgusta 1915, Bolgarija Srbiji 14. oktobra 1915, Anglija Bolgariji 15. oktobra, Francija Bolgariji 16. oktobra, Italija Bolgariji 18. oktobra, Črna gora Bolgariji 18. oktobra, Rusija Bolgariji 22. oktobra 1915, Nemčija Portugalski 9. marca 1916. Romunsko-avstrijski in romunsko-nemški vojni sta sledile še romunsko-bolgarska in romunsko-turška, torej še 34. in 35. vojna napoved. Od vseh evropskih držav so nevtralne le še Švedska, Norveška in Danska, Švica in Španija ter Grška.

Zapuščina Antona Pongratza, na Jesenicah umrlega blagajnika Kranjske industrijalne družbe, je prišla v konkurz. Narok je razpisan na dan 2. septembra. Govori se že dlje časa, da je Pongratz kot računovodja bratovske skladnice poneveril kakis 100.000 kron. Morda pride stvar tekom tega konkurza na dan.

Zvišanje davka na pivo. Te dni je izšla nova cesarska naredba o preuredbi davka na pivo. Od 1. decembra 1916 bo državni davek na pivo zvišan od 34 vin. za hektolitersko stopnjo na 1 K 10 vin., zaeno pa bodo odpravljene deželne doklade in bodo dežele dobivale predokaze iz dohodkov.

Najvišja cena za nadrobno prodajo fižola in graha je 86 vin. za 1 kg.

Za nadrobno prodajo sledečih delov zaklanih prašičev določa okrajno glavarstvo z veljavnostjo za ves politični okraj Kranj do preklica naslednje najvišje dopustne cene za en kilogram in sicer: 1. pluča 2 K; 2. jetra in srce 2 K 40 v; 3. ledvice 3 K; 4. glava (sveža) 2 K 20 v; 5. glava (prekajena) 3 K; 6. parkeljci (sveži) 1 K; 7. parkeljci (prekajeni) 1 K 40. Ako se vrši prodaja tega blaga v prodajalnah ali na stojnicah, morajo imeti obrtniki nabite najvišje dopustne cene v svojih prodajalnicah ozir. na stojnicah. Kdor se ne ravna po teh predpisih, bo najstrožje kaznovan in sicer z denarnimi globami do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

Razglas glede porabe mesa in masti. C. kr. okrajno glavarstvo opozarja tem potom na določbe min. ukaza z dne 14. julija 1916 drž. zak. št. 218 dalje na ukaz c. kr. deželnega predsednika z dne 23. julija 1916 dež. zakon št. 34 tičoč se utesnitve porabe mesa in masti. I. Po določilih teh ukazov dovoljeno je prodajati meso, sveže ali pripravljeno (kuhano, pečeno, prekajeno, usoljeno itd.) dalje oddajati meso in jedila, ki so popolnoma ali deloma iz mesa narejena, le ob nedeljah, ponedeljkih, sredah, četrtek in sobotah. Tudi v zasebnih gospodarstvih (gospodinjstvih) se sme uživati meso in jedila, ki so docela ali deloma iz mesa, le ob teh dneh. Z mesom se umevajo vsi užitni deli goveje živine, telet, prešičev, ovac, koz, konj, kuncev, perutnine in divjačine, dalje mesne konzerve, prekajeno blago in z naslednje izjeme tudi klobasarsko blago. Na mast, surovo in scvrto, na slanino brez mesa, kri, mozeg iz kosti, mesno juho in na krvave, jetrne in na pretisnjene klobase se ta prepoved ne nanaša. II. V gostilniških in krčmarskih obratih, dalje v izkuhah je dovoljeno oddajati jedila le z naslednjimi utesnitvami: 1. Za eno pojedino se sme pripravljati mesne jedi le iz dveh vrst mesa (meso goveje

živine, telet, prešičev, ovac, konj, kuncev, divjačine in perutnine) in ponujati gostom. Pri tem je smatrati klobasasto meso, gnjat, dalje vsako posamezno vrsto divjačine ali perutnine za posebno vrsto mesa; 2. ako se pri eni pojedini ponujajo jedi iz rib, pri katerih se uporablja mast, surovo maslo ali olje, dovoljeno je napravljati in ponujati mesne jedi le iz ene vrste mesa; 3. prepovedano je oddajati v stopljeni masti katere si bodi vrste ali v olju ocvrta jedila, dalje vse omake pri katerih se rabi olje; 4. prepovedano je oddajati z mastjo ali surovim maslom pripravljeni krompir; 5. prepovedano je oddajati surovo maslo tudi spuščeno; 6. za eno pojedino se sme ponujati in oddajati le eno vrsto močnatih jedil. Za daljšo dobo pripravljene torte in pecivo ne spadajo pod to določbo; 7. Ob sobotah se ne sme uporabljati mast kakoršne koli vrste za pripravljanje rib, mesnih jedil vsake vrste in sveže narejenih močnatih jedil. Ob tem dnevu se ne smejo oddajati na ta način pripravljena jedila. V gori označenih obratih se sme oddajati eni osebi za eno pojedino le eno mesno ali ribjo jed, bodisi topla ali mrzla. Mesna teža oddane mesne ali ribje jedi ima znašati približno 11 dkg, pri oddaji pečenke približno 15 dkg. Prepovedano je postavljati na mize posode z oljem ali ženefom v prosto rabo gostom. Vsi gostilniški in krčmarski obrati morajo nabiti v svojih obratnih prostorih cenike jedil, ki jih vsakokrat oddajajo na takem mestu, da se jih bo že s ceste lahko čitalo. III. Dalje se opozarja na najvišje dopustne cene za klobase, ki so sledeče: 1. za krvave klobase za 1 kg 3 K 20 v; 2. za jetrne klobase za 1 kg 3 K 80 v; 3. za pretisnjene klobase (želodec) I. vrste 9 K 60 v; 4. za pretisnjene klobase (želodec) II. vrste 8 K 40 v. Prestopki teh odredb se bodo kaznovali v smislu § 13. gori citirane min. naredbe z denarnimi globami do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev; obrtniku pa se zna zgoditi, da se mu obrtna pravica sploh odvzame. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju.

Zbirajte stari papir! Vsled pomanjkanja sirovin, ki so potrebne za izdelovanje papirja, so začeli razni faktorji stremeti, da bi se oddale velike množine, že desetletja skrbno shranjenega papirja v tvornice za izdelovanje papirja, kjer bi se iz teh zalog potem napravil nov papir. Vsled požrtvovalnega mišljenja prebivalstva so imela ta stremljenja že lep uspeh. Nasprotno pa se ne sme prikrivati, da je mogoče dobiti med to zalogo papirja, ki jo ljudje z veseljem darujejo uničenju, marsikak papir velike vrednosti, ki bi zaslužil, da bi se ga spravilo, zato je začelo skrbeti merodajne faktorje, da bodo ljudje na ta način uničili tudi marsikak za zgodovino važen dokument. Posa-

mezni arhivi in registrature, ki so pri tej priliki istotako pregledale svoje akte, so vsled obstoječih natančnih predpisov glede škartiranja obvarovane vsake resne škode. Drugače pa je pri registraturah velikih industrijskih podjetij in tvornic, ki so za gospodarsko zgodovino zelo važne, in pri rodbinskih dokumentih, katere ljudje shranjujejo že dolgo časa. Tu grozi nevarnost. Namen teh vrstic ni, da bi se oviralo upravičeno in potrebno „zbiranje starega papirja“, marveč se hoče le opozoriti, da se pazi pri oddaji starega papirja v papirnice, da bi se ne uničil oni papir, ki je vreden, da se ga spravi. Seveda ni posebno lahko presojati, ali ima ta „stari papir“ zgodovinsko vrednost ali ne. V tem slučaju daje potrebne nasvete in pojasnila c. kr. arhivski svet (Dunaj I, Marc Aurelstraße 5), ki je vedno pripravljen, da po svojih organih brezplačno dožene, kaj se lahko uniči in kaj naj se še nadalje spravi.

ZADNJE VESTI.

Odhod romunskega poslanika iz Sofije.

Berolin, 1. septembra.

Tukajšnje bolgarsko poslaništvo je dobilo iz Sofije poročilo, da je romunski poslanik snoči zahteval svoje potne listine, da so bile torej diplomatske zveze med Bolgarijo in Romunijo snoči ob 6. uri 30 minut z romunske strani pretrgane.

Dunaj, 31. avgusta. „N. Fr. Pr.“ poroča, da so se na raznih točkah že vneli boji med bolgarskimi in romunskimi četami.

Vojna napoved Bulgarije.

Sofija, 1. septembra. Danes zjutraj ob 10. uri se je romunskemu poslaniku izročila vojna napoved.

Dnnaj, 1. septembra.

Pri Oršovi in Herkulerfürdő smo tudi včeraj odbili sovražnika. Nagy-Szeben in Sepsisitz-György smo po načrtu zapustili že predvčerajšnjem.

Zopetni ruski napadi.

Pričakovani ruski napadi so se zopet pričeli od Bradyja pa do južnozpadne bukovinske meje. Sovražnik ni imel uspehov, le na Zloti Lipi smo se nekoliko umaknili.

5000 Rusov vjetih.

Carigrad, 30. avgusta. Kavkaška fivnta: Na levem krilu se je posrečilo turškim četam odrezati del ruskih strelskih jarkov. 2 in pol divizije so Turki popolnem razbili, zarobili 5000 Rusov in vplenili več topov, strojnih pušk in mnogo orožja.

Največja slovenska hranilnica!

**Mestna hranilnica
ljubljska**

3 12-9

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Koncem leta 1915 je imela vlog K **48.500.000**—

Rezervnega zaklada „ **1.330.000**—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

brez odbitka. **4¹/₄ 0/0** brez odbitka.

Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

**Za varčevanje ima vpeljane lične
domače hranilnike.**

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti **5%**, izven Kranjske pa proti **5¹/₄%** obrestim in proti najmanj 1% oziroma **3³/₄%** odplačevanju na dolg.

! **La poletje!**

**Najstarejša
trgovina**

! **La poletje!**

Ferd. Sajovic
v Kranju
(poprej J. C. Pleiweiss)
priporoča

2 52-32

svojo bogato zalogo

sukna, letenskih modnih blagov, cefirov in batistov za ženske bluze in obleke, pike, kambrikov, levantinov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga**. Volneni robci, pletli najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

3 zlati nauki
za zdravje želodca!

Kdor s „FLORIAN-om“, se krepča,
Zmeraj dober tek ima!

Če želodec godrnja,
Pij „FLORIAN-a“, pa nehá!

Ni otožen, ni bolan,
Ta, ki vživa

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

6 52—32

Najboljša kosa sedanjosti

je

Gorenjska kosa

katera je izdelana iz najfinejše srebrno-jeklene tvarine (Silberstahl). Kdor je že kosil ali poskusil srebrno-jekleno „Gorenjsko koso“, jo bode vsakemu najtopleje priporočal ter nikdar več druge vrste rabil, za katero se jamči (ali garantira), torej kdor še ni kosil z „Gorenjsko koso“, naj takoj piše po njo, katera se pa dobiva edinole v

Prvi gorenjski razpošiljalni IVAN SAVNIK, KRANJ.

„GORENJSKA KOSA“ je zelo priporočljiva tudi za ženske, ker je lahka kot pero. 17 24—19

„GORENJSKA KOSA“ 60 65 70 75 80 cm dolga
6 6½ 7 7½ 8 pesti
2.60, 2.70, 2.80, 2.90, 3.— K

Da je „GORENJSKA KOSA“ najboljša, je dokaz, ker se zahteva po vseh avstro-ogrskih deželah ter je vsakemu na razpolago mnogo pohvalnih pisem.

„KINO IDEAL“ V LJUBLJANI.

Soboto 2., Sporeb učinkovitosti za 3 dneve: nedeljo 3., ponedeljek 4. septembra:

MALA REZIDENCA.

Učinsovita veseloigra s Heddo Vernon od Valter Schitthässlerja v 3 dej.

Slučaj Klerk.

Kriminalna zaloigra v 4. dejanjih. Sertavil in vprizoril William Kahn. Alber Paul, Emil Rameau, Moges Enger in Charlotta Wander v glavnih vlogah
Učinkovitost sežije 1916/17.

Monstre-spored za 3 dneve:

Torek 5., sreda 6., četrtek 7. septembra:

DR. EISENBART.

Messtrova učinkovita veseloigra v 3 dejanjih. Sestavil Fritz Kreisler.

Dolina smrti.

Drama iz divjega zapapa v 3 dej. — Ta slika nam kaže jahalne in bojne prizore take lepote in živahnosti, kot so doslej jako redko videli v filmih.
Senzacija nad senzacijo! Za mladino neprimerno!

Prednaznanilo! Največje učinkovitosti vseh časov: Petek 8. septembra „Ne pelji nas v skušnjava!“ Pretresljiva slika iz življenja z Rihardom Lundo in V. Rjöstrom.

Soboto 9.—11. septembra: „Madame Butterfly“. Drama v 3 dejanjih. Mojstersko delo ameriške filmske umetnosti. Po istoimenski operi.
Torek 12.—14. septembra: „Bodalo“. Drama v 3 dejanjih s priljubljeno umetnico Lilly Beck.

Cene prostorov: Ložni sedež K 1.60. Parketni sedež K 1.40. Rezervirani prostor K 1.20. I. prostor K —90. II. prostor K —50. Vojaki: I. prostor K —60. II. prostor K —30. Znižane cene za otroke in mladino: Ložni sedež K 1.20. Parketni sedež K 1.—. Rezervirani prostor K —90. I. prostor K —60. II. prostor K —40.

!! Zadnja predstava ob ugodnem vremenu na vrhu !!

Pričetek predstav: Ob delavnikih: ob 4. 1/2, 6. 7 in 1/2, 9. 11 dop., 3. 1/2, 5. 6, 1/2 in 9. Ob ned. in prazn.: ob 1/2, 11 dop., 3. 1/2, 5. 6, 1/2 in 9.

Pričetek predstav: Ob delavnikih: ob 4. 1/2, 6. 7 in 1/2, 9. 11 dop., 3. 1/2, 5. 6, 1/2 in 9. Ob ned. in prazn.: ob 1/2, 11 dop., 3. 1/2, 5. 6, 1/2 in 9.

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
406.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5½% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolжник v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1915. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

6 milijonov 120 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4¹/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem **uraduje v Kranju na rotovžu**

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.